

Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže České republiky
Národní pedagogický institut, Česká republika

Prohlášení na podporu výtvarné výchovy v ČR

Jako prezident Mezinárodní společnosti pro výchovu uměním (InSEA) a jménem této Společnosti bych rád vyjádřil hluboké znepokojení nad navrhovanými změnami kurikula pro základní vzdělávání, které v současné době projednává Ministerstvo školství České republiky. Výtvarné vzdělávání v České republice se těší skvělé pověsti a postoj našich kolegů z České sekce INSEA k navrhovaným změnám má mou plnou podporu.

Moje námitka k navrhovaným změnám (tedy v podstatě jejich zamítnutí) se zakládá na následujících důvodech:

Návrhy nezohledňují současný mezinárodní výzkum a trendy ve výchově uměním (UNESCO; OSN – SDG 4; InSEA) – které volají po rozvíjení širokého a komplexního vzdělávání. Když mluvím o „art education“, mám na mysli **výtvarnou výchovu**, tedy obor, který je v různých zemích označován též jako umění a design (art and design); výtvarné umění (visual arts); umění, řemesla a design (arts, craft and design) apod.

Náš manifest, vycházející z naší téměř 70leté tradice, jasně stanovuje přínosy výchovy uměním; celé znění našeho manifestu najdete [zde](#). Níže uvádím jeden citát z manifestu:

„Všichni bez ohledu na věk, národnost nebo původ by měli mít přístup k výtvarné výchově“. Zcela jistě je právě základní vzdělávání **TÍM zásadním prostorem**, kde lze tuto premisu naplňovat v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN. Toto je jednotný postoj InSEA, která má členy ve více než 80 zemích s rozsáhlou expertízou v oblasti výzkumu výtvarného vzdělávání.

Dané návrhy ignorují četné výzvy k většímu zastoupení umění a vizuálního vzdělávání, na což upozorňuje například UNESCO. Zvláště znepokojivé je, že počet hodin může být u našeho předmětu snížen nebo ponechán na rozhodnutí ředitelek a ředitelů škol – v nejhorším případě pak nebude výtvarná výchova již nadále povinným předmětem. Pokud je toto pravdou, pak je to zcela nepřijatelné. Ředitelé a učitelé základního vzdělávání potřebují pevné a jasné pokyny, bez nichž většina těch, kdo nejsou odborníky v daném oboru, postrádají vhled a znalosti, aby mohli takové rozhodnutí učinit. Výsledkem by mohlo být ochuzené vzdělávání pro mladé lidi České republiky, což by mělo dalekosáhlé důsledky pro kreativní průmysl, který je tak životně důležitý v 21. století.

Vraťme se znovu k našemu Manifestu: „Výtvarná výchova by měla být systematická a měla by být poskytována po řadu let, protože jde o vývojový proces. Během výuky by žáci měli umění nejen tvořit, ale také jej poznávat.“ Výše zmíněného lze v rámci základního vzdělávání dosáhnout pouze **za předpokladu kurikulárního ukotvení výtvarné výchovy a jasných pokynů pro učitele a ředitele škol.**

Měl jsem tu čest strávit většinu své profesní kariéry ve dvou zemích, které se těší velmi dobré mezinárodní pověsti v oblasti vzdělávání, ve Finsku a Skotsku. Není náhodou, že v obou zemích je výtvarná výchova v rámci základního vzdělávání povinná. V době, kdy jsou nejúspěšnější světové ekonomiky stále více závislé na dovednostech vizuální komunikace, schopnosti řešit problémy a být kreativní, prosím, neupírejte mladým lidem vaší země tento nezbytný základ života.

S úctou

Glen Coutts, profesor aplikované výtvarné výchovy, University of Lapland, Finsko

Prezident Mezinárodní společnosti pro výchovu uměním

